

NASLOV ORIGINALA:

Stephen R. Covey

The 7 Habits of Highly Effective Families

Copyright © 1997 by Franklin Covey Company

"Franklin Covey and the FC logo and trademarks are trademarks of FranklinCovey Co. and their use is by permission."

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2020

ZA IZDAVAČA:

Marko Sabovljević

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:

Marina Sabovljević

PREVOD:

Mirjana Ivanji

LEKTURA I KOREKTURA:

Milica Rakić

DIZAJN KORICE:

Siniša Subotić

ŠTAMPA:

Alpha print, Zemun

TIRAŽ:

1000

IZDAVAČ:

Publik praktikum

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

STIVEN R. KAVI

**7 NAVIKA
USPEŠNIH
PORODICA**

HARMONIA

Knjiga **7 navika uspešnih porodica** pomoći će vam da pronađete odgovore na uobičajene porodične probleme:

- Kako da u porodičnom duhu pređete sa „ja” na „mi”, kada nas gotovo sve oko nas podstiče da mislimo samo na sebe?
- Kako je moguće kvalitetno provoditi vreme sa porodicom, kada oba roditelja (ili samo jedan roditelj) moraju da rade?
- Kako možete da održite sklad u porodici kada se svi međusobno kritikuju i omalovažavaju?
- Kako da podstičete svoju decu da rado ispunjavaju svoje obaveze i zadatke, a da ne morate da ih podsećate ili podmićujete?
- Kako da utičete na člana porodice koji jednostavno neće da vas sluša?
- Kako da ojačate svoju porodicu da bi mogla da se odupre destruktivnim uticajima društva?
- Šta da radite kada osetite da gubite kontrolu nad detetom?
- Kako da sprovedite disciplinu bez kažnjavanja?
- Kako ponovo da izgradite narušeni odnos kada više ne postoje osećanja?
- Kako da uspostavite i održite atmosferu reda i saradnje u porodici, a ipak članovima porodice omogućite slobodu i autonomiju koje su im potrebne da bi napredovali i ostvarili se?
- Kako da podstaknete duh zabave, pustolovine i uzbuđenja u porodici?

IZJAVE ZAHVALNOSTI

Ova knjiga nastala je kao zajednički poduhvat tima ljudi. Bez njihovog neumornog, srčanog i jedinstvenog doprinosa, ona nikada ne bi ugledala svetlost dana. Svako od njihovih imena moglo bi s pravom da bude navedeno na naslovnoj strani pored mog imena. Izražavam duboku zahvalnost sledećim osobama:

- Svojoj voljenoj supruzi, Sandri, za mnogobrojne ideje i priče u knjizi, za njenu neprestanu podršku i ohrabrenje, za intuitivnu mudrost i stručnu potkovanost u oblasti dečjeg razvoja, a iznad svega, za požrtvovanu posvećenost odgajanju devetoro predivne dece, tokom četiri decenije.
- Svojoj dragoj deci, Sintiji, Mariji, Stivenu, Dejvidu, Ketrin, Kolin, Dženi i Džoši, kao i njihovim supružnicima i deci, koji su podelili u ovoj knjizi svoja lična porodična iskustva, veoma sugestivna, ali ponekad za njih i neprijatna. Zahvalan sam im zato što su kvalitetni ljudi koji doprinose društvu.
- Bojdu Krejgu, za izvanredno upravljanje trogodišnjim, timskim stvaralačkim procesom, za njegovu neiscrpnu pozitivnu energiju, za izvrsno prosuđivanje i savete u vezi sa mnogim pitanjima, kao i za blisku saradnju sa Rebekom u toku uređivačkog procesa.
- Rebeki Meril, za neobičnu uređivačku veštinu efikasnog povezivanja ideja, priča, prepisa i istraživanja. Nikada pre nisam imao tako vernog tumača.
- Svom dragom bratu, Džonu M. R. Kaviju, za doživotnu odanost i prijateljstvo, nadahnuće koje mi je pružio pri razvijanju ideja u ovoj knjizi, za darovitu spsobnost da uobliči i predstavi porodična načela, kao i za izvanredan marketinški rad u kompaniji *Frenklin Kavi* (*FranklinCovey Company*). On je, takođe, moj lični potparol za porodična pitanja. Takođe, njegovoj supruzi Džejn, predivnoj majci jedne drage porodice, čiji su rad na nastajanju knjige i davanje doprinosa njihovim porodičnim pričama i iskustvima predstavljених u ovoj knjizi, bili od neprocenjivog značaja.
- Svom kolegi Džordžu Darantu, čiji su timski rad i saradnja, kako knjizi, tako i nama, usadili duh besmrtnе nade.
- Toniju Harisu i Piji Jensen, za požrtvovanu administrativnu podršku i veštini da se povežu i razgovaraju sa ljudima na takav način da od njih izvuku mnoge upečatljive priče koje su postale deo ove knjige.

- Riku Mivsu, za neverovatan doprinos pri istraživanju i dokumentaciji.
- Voliju Godardu, zato što je obezbedio našem timu svoja višedecenijska istraživanja, ali i istraživanja mnogobrojnih drugih naučnika, iz oblasti porodice i ljudskog razvoja.
- Takođe iskazujem svoju zahvalnost mnogim drugim osobama čiji je doprinos zaista ostavio traga:
 - Svojim saradnicima u kompaniji *Frenklin Kavi* za neposrednu i posrednu pomoć i podršku ovom projektu, naročito Gregu Linku, Stevenu M. R. Kaviju, Rodžeru Merilu, Peti Palat. Nensi Oldridž, Darli Salin, Keri Flajger, Liji Bejsli, Kristi Brzezinski, Džuli Šepard, Gloriji Liz, kao i našem spoljnom savetniku, Ričardu Hilu.
 - Rendiju Rojteru i njegovim saradnicima u firmi *Royter Snow Design* za oživljavanje vizuelnih nacрта ove knjige.
 - Našim prijateljima u firmi *Golden Books*, naročito Bobu Asahinu, za stručno uređivanje knjige i zato što nas je uvek održavao u vezi sa pulsom čitalaca. Takođe, mom kreativnom književnom agentu Jan Miler, koja mi je bila podrška.
 - Stotinama porodica koje su veoma spremno pričale o svojim iskustvima kada su primenjivali građu ove knjige na svoje porodice.
 - Mnogobrojnim mentorima, učiteljima, naučnicima, piscima i vođama koji su uticali na moje razmišljanje tokom mnogo godina.
 - Supružnicima i deci članova našeg tima, čija su nam neprestana podrška, ohrabrenja, strpljivost i vera jačale duh.
 - Svojim roditeljima, sestrama Ireni, Helen Džin i Merilin, kao i bratu Džonu, za koji su doprineli mom srećnom detinjstvu.

I na kraju, zahvalan sam na dobru sveprisutnog Proviđenja u mom životu.

SVOJ DECI KOJA SU NAŠA ZAJEDNIČKA MISIJA

SADRŽAJ

Lična poruka	13
Predgovor Sandre Meril Kavi	15
„Skretaćete sa pravog puta” 90% vremena, pa šta onda? ..	21
Prva navika: budite proaktivni	42
<i>Kako da postanete pokretač promena u svojoj porodici</i>	
Druga navika: kada započinjete nešto, imajte na umu konačan ishod	91
<i>Kako da sastavite izjavu o porodičnoj misiji</i>	
Treća navika: počnite od najvažnijeg	139
<i>Kako porodicu učiniti prioritetom u turbulentnom svetu</i>	
Četvrta navika: razmišljajte tako da „svi dobijaju”	203
<i>Kako da pređete sa „ja” na „mi”</i>	
Peta navika: Nastojte da prvo razumete druge... a tek onda da oni razumeju vas	241
<i>Kako da rešavate porodične probleme saosećajnom komunikacijom</i>	
Šesta navika: ostvarite sinergiju	293
<i>Kako da ostvarite porodično jedinstvo uvažavanjem različitosti</i>	
Sedma navika: naoštrite testeru	327
<i>Kako da obnovite porodični duh kroz tradiciju</i>	
Od opstanka... preko stabilnosti i uspeha... do svrsishodnosti	369
O autoru.....	428
O kompaniji Frenklin Kavi	429

LIČNA PORUKA

Dragi čitaoc,

Nikada u svom životu nisam osećao takvu strast prema nekom projektu kao što sam osećao prilikom pisanja ove knjige – zato što je porodica ono do čega mi je najviše stalo, a verujem da je i vama vaša porodica najvažnija.

Sasvim je prirodno da primenite načela sedam navika na porodicu. Ona su u potpunosti prilagođena njoj. Zapravo, ona se uče upravo u porodici. To ćete osetiti kada pročitate izvanredne priče o tome kako su različite porodice primenile 7 navika i kakvi su bili njihovi rezultati.

Takođe ću izneti mnogo toga o sebi i svojoj porodici – kako smo pokušavali da ih primenimo, ali i kako smo ponekad uprskali stvar. Svaka porodična situacija je jedinstvena i različita. Takva je i naša. Ali sve porodice po nečemu su slične. Pretpostavljam da se, kao i vi, borimo sa istom vrstom problema i svakodnevnim izazovima.

Jedna od ličnih dilema koje sam imao prilikom pisanja ove knjige bila je, koliko toga da ispričam o svojoj porodici, našim greškama i postignućima. S jedne strane, ne želim da zvučim kao da imamo odgovore na sva pitanja. Ali isto tako, ne želim da se uzdržavam od otkrivanja onoga što mi je na srcu i gde sam zapravo spoznao izvanrednu moć 7 navika.

Zamolio sam Sandru i decu da takođe iznesu kako ono dobro, tako i ono loše. Njihove priče započinju sa njihovim imenima napisanim zadebljanim slovima. Moguće je da smo preterali; otprilike petina priča je o nama. Ali priče su samo ilustracije načela koja su univerzalna. Možda nećete da se povežete sa pričama, ali verujem da ćete se povezati sa načelima. Takođe se nadam da će vas priče podstaći da osmisлите nove ideje koje funkcionišu u vašoj situaciji.

Sa svom ovom građom, želim pre svega da vam ulijem osećaj nade da vam ovakav način razmišljanja zaista može pomoći i koristiti. Znam da želite da učinite svoju porodicu prioritetom i želim da vam pokažem kako na efikasan način to da učinite u ovom suludom, turbulentnom svetu koji često nije blagonaklon prema instituciji porodice.

Konačno, duboko verujem u to da je porodica kamen-temeljac društva i da najveće ispunjenje leži upravo u njoj. Takođe verujem da je najvažniji posao koji obavljamo onaj kod kuće. Bivša prva dama, Barbara Buš, rekla je veoma lepo diplomcima koledža *Velsli*:

„Jednako značajni kao i vaše obaveze kao doktora, advokata ili poslovnih ljudi, biće, zato što ste prvenstveno ljudska bića, odnosi sa supružnicima, decom i prijateljima – koji su najvažnija investicija koju ćete ikada preduzeti. Na kraju svog života, nikada nećete žaliti zato što niste položili još jedan ispit, zato što niste dobili još jednu sudsku parnicu, ili što niste sklopili još jedan posao. Žalićete zbog vremena koje niste proveli sa supružnikom, detetom, prijateljem ili roditeljem. Naš uspeh kao društva ne zavisi od onoga što se događa u Beloj kući, već od onoga što se dešava u našem domu.”

Uveren sam da bismo kao društvo koje vredno radi na svim drugim oblastima, a zanemaruje porodicu, postigli isti efekat kao da postavljamo ležaljke na palubi Titanika.

Iskreno vaš,
Stiven R. Kavi

PREDGOVOR

Po završetku košarkaškog turnira na kojem je učestvovao naš sin, razgovarala sam sa majkom jednog od njegovih saigrača. Rekla mi je: „Iznenaduje me to kako vaš suprug gotovo uvek prisustvuje utakmici na kojoj Džošua igra. Znam da je prezauzet – kao pisac i savetnik koji često putuje. Kako mu to uspeva?” Prva misao koja mi je pala na pamet bila je da joj kažem da ima divnu suprugu i pomoćnicu sa punim radnim vremenom. Ali sam tu misao ostavila po strani i odgovorila joj: „Zato što mu je to prioritet.” I zaista je bilo tako.

Stiven je jednom rekao grupi moćnih poslovnih ljudi: „Kada bi se vaša firma raspadala, znate da biste učinili sve da biste je spasili. Nekako biste pronašli način. Isti način razmišljanja primenljiv je i na vašu porodicu.” Većina nas zna šta moramo da učinimo, ali da li želimo to da učinimo?

Stiven i ja smo oboje imali srećno detinjstvo i želeli smo to da pružimo i svojoj deci. Tada je život bio mnogo jednostavniji. Još se sećam dugih letnjih večeri kada sam se kao dete igrala igara poput žmurki, arjačkinja-barjačkinja i šuge, sa decom iz komšiluka. Naši roditelji su časkali dok su nas posmatrali sedeći na baštenskim stolicama ili na tremu. Mama i tata bi se često šetali do poslastičarnice držeći se za ruke, kako bi kupili sladoled. Kao deca smo provodili vreme ležeći na svežoj, zelenoj travi i posmatrali kako oblaci oslikavaju nebo. Ponekad bismo tokom letnjih noći spavali napolju i s divljenjem posmatrali milijarde zvezdi Mlečnog puta. Takva slika mi je ostala u glavi, ideal jedne srećne i sigurne porodice.

Stiven i ja smo često razgovarali kakav dom i porodični život želimo da izgradimo. Kako je naša porodica rasla i naši životi postajali užurbaniji i komplikovaniji, shvatili smo da se uspešne porodice ne događaju same po sebi. One zahtevaju svaki atom energije, talenta, želja, vizije i odlučnosti kojima morate da ovladate. Ono do čega vam je zaista stalo zahteva vreme, razmišljanje, planiranje i određivanje prioriteta. Morate da radite na tome i žrtvujete se; morate to da želite i platite cenu za to.

Ljudi bi mi često govorili: „Imate devetoro dece. Kako je to divno. Mora da imate mnogo strpljenja.” Nikada nisam mogla da pratim takav način razmišljanja. Zašto bih bila strpljiva zbog toga što imam devetoro dece? Zašto ne bih bila pomahnitala ludača?” Ili bi rekli: „Pošto imate tako mnogo dece, pretpostavljam da bi vam bilo svejedno da imate još jedno više.” To kažu zato što nikada nisu imali

to jedno više. Podizati veliku porodicu bio je naporan posao. Želela sam da život bude jednostavan, na način na koji pamtim sopstveno detinjstvo, ali me je Stiven stalno podsećao da naš zajednički život nikada neće biti takav. Bio je mnogo složeniji. Bio je prisutan veći pritisak. Svet se promenio. Ti dani su prošli – ali ih se možemo sećati i čuvati ih kao blago.

Dok je Stiven gradio svoju reputaciju kao savetnik, govornik i pisac, morao je često da putuje. To je značilo da mora unapred da planira, kako ne bi propustio značajne događaje kao što su fudbalske utakmice, školske predstave i maturske večeri. Kad god bi otputovao, svake večeri bi telefonirao kako bi razgovarao sa svakim detetom ponaosob.

„Neka neko podigne slušalicu”, čulo bi se. „Znate da je to opet tata. Ja sam sinoć razgovarao s njim. Sada je na tebe red!” „O bože! Reci mu da se opet javi kada se završi film.” „Da li ovde uopšte ima poštovanja?”, pitali smo se.

Kada je bio kod kuće, bio je stopostotno prisutan. Bio je značajan deo njihovih života i toliko angažovan da ne bih pomišljala da se bilo ko od njih seća da je bio odsutan. Stiven je uvek bio izvanredan slušalac, neprestano je učio i usvajao nova znanja. Uvek je postavljao pitanja – halapljivo prikupljajući ideje drugih ljudi, nadajući se da će čuti mišljenja koja se razlikuju od njegovih. Cenio je različitosti. Divim mu se zato što se trudi da bude dosledan. Zaista pokušava da živi u skladu sa načelima o kojima podučava i u koje veruje. To nije lako činiti. On je pouzdan čovek. Posедуje neobičan duh skromnosti koja dodiruje, menja i smekšava njegovo srce, što čini da želim da budem baš takva.

On je idealista (što je i blagoslov i prokletstvo). Njegov idealizam nadahnjuje i motiviše kako mene i ljude koje podučava, tako i našu decu. To nas nagoni da se ostvarimo i podstičemo kako sebe tako i druge. Takođe je borac, kao što sam i ja i većina nas.

Kada pokušavamo da živimo u skladu sa svojim uverenjima, boreći se, ali i krećući se u ispravnom pravcu, naša deca će obično prihvatiti naše vrednosti. Naša srca i namere su čiste – imamo viziju i želju – ali često zabrljamo. Naša ćud nas može dovesti u nezavidnu situaciju, a ponos nas tamo može i zadržati. Često skrenemo sa pravog puta, ali mu se ponovo vratimo.

Sećam se jednog iskustva koje sam doživela sa najstarijom ćerkom Sintijom, kada je imala tri godine. Upravo smo se preselili u našu prvu kuću – malu, novu, dvorišnu kuću sa tri spavaće sobe, kojom smo bili očarani. Volela sam da je uređujem i marljivo sam radila da bih je učinila lepom i atraktivnom.

Moj čitalački klub se sastajao u našoj kući, zbog čega sam prove-la sate čisteći je tako da svaka soba izgleda savršeno. Bila sam ne-strpljiva da je pokažem svojim prijateljicama, nadajući se da će biti impresionirane. Sintiju sam stavila na spavanje i mislila da će spa-vati kada budu provirile da je vide – i naravno primete njenu dra-žesnu sobu sa svetložutim prekrivačem i odgovarajućim zavesama i slatkim, raznobojnim životinjicama koje sam napravila i okačila na zidove. Ali kada sam otvorila vrata da se pohvalim svojom ćerkom i njenom sobom, otkrila sam sa užasom da je iskočila iz kreveta, iz-vukla sve igračke iz kutije i rasula ih svuda po podu. Izvukla je ode-ću iz fioka i pobacala je po podu. Prevrnula je svoje kockice, slaga-lice i kutije sa bojicama – i dalje je to činila! Njena soba je izgledala strašno. Kao da je pogodio tornado. Usred svega toga, podigla je po-gled, sa nestašnim osmehom na licu, i slatko rekla: „Zdravo, mama!”

Bila sam besna što me nije poslušala i što je ustala iz kreveta. Bila sam uzrujana jer je njena soba bila sasvim neuredna i zato što niko nije mogao da vidi kako je lepo bila uređena. Takođe sam bila lju-ta jer me je dovela u situaciju da budem postićena pred svojim pri-jateljicama.

Strogo sam joj se obratila, spontano je pljusnuvši po maloj zad-njici i smestila je nazad u krevet, uz upozorenje da više ne ustaje. Njena gornja usna počela je da podrhtava. Pogledala me je šokirano zbog moje reakcije i oči su joj se napunile suzama. Počela je da jeca, ne razumejući šta je pogrešno učinila.

Zatvorila sam vrata i momentalno se osetila strašno jer sam pre-terano reagovala. Stidela sam se svog ponašanja, shvativši da me je moj ponos, a ne njeni postupci, izbacio iz takta. Bila sam ljuta na sebe zbog svoje tako nezrele reakcije i površnosti. Bila sam sigurna da sam je povredila za ceo život. Mnogo godina kasnije, pitala sam je da li se seća tog događaja i uzdahnula sam sa olakšanjem kada mi je odrično odgovorila.

Ako bih se danas suočila sa istom situacijom, mislim da bih rea-govala na to smehom. „Lako je tebi da to kažeš!”, odgovorile bi moje ćerke dok bi se borile sa svojom malom decom. Ono što mi se čini-lo važnim, promenilo se i nekako sazrelo. Svi mi prolazimo kroz ra-zličite faze. Zabrinutost zbog izgleda, ostavljanja pozitivnog utiska, sticanje popularnosti, upoređivanje sa drugima, preterane ambici-je, želja za zaradom, težnja da se bude priznat i primećen, pokušaji da se istaknemo – sve to bleđi kako rastu naše odgovornosti i obo-gaćuje karakter. Životni ispiti vas oplemenjuju. Prava prijateljstva vas jačaju. Doslednost i iskrenost, integritet i direktno suočavanje

sa problemima, pomažu nam dok pokušavamo da dopremo do drugih, ostavimo traga, utičemo na njihove živote, budemo primer i činimo pravu stvar. Postajemo motivisani dok se borimo da postanemo bolji ljudi.

Borba je neprestana. Nakon što sam odgajila devetoro dece, mislim da tek sada počinjem da zauzimam stav. Mnogo puta sam uprskala stvar, izgubila strpljenje, pogrešno razumela, osuđivala pre nego što sam razumela, nisam slušala i nisam mudro postupala. Ali sam takođe pokušavala da učim iz svojih grešaka. Izvinila bih se, razvijala se, menjala svoje vrednosti, prepoznavala faze razvoja. Nisam preterano reagovala, prilagođavala sam se raznim situacijama, naučila sam da se smejem samoj sebi, ustanovila manji broj pravila, više uživala u životu i shvatila da je odgajanje dece naporan posao – kako fizički, tako i emocionalno. Ono nas iscrpljuje ali i ispunjava. Uveče padnete u krevet potpuno iznureni i promrmljate kao Skarlet O' Hara: „Sutra je novi dan.” Budite upola pametni nego što vaše dete misli o vama i upola glupi nego što vas vaš tinejdžer smatra!

Kroz sve to sam naučila da je roditeljstvo prvenstveno žrtvovanje celog života. U kuhinji imam natpis koji me podseća: „Majčinstvo nije za slabiće.” Zajedno sa svojom decom savladavate lekcije i praktične vežbe, putovanje sa drugarima, proteze za zube, suze i scene, različita doba i faze, traume i trijumfe, domaće zadatke, manire za stolom, pubertet, bubuljice, ljubav prema kucama, vozačke dozvole, tuče i zadirkivanje.

Međutim, na kraju se ne sećate bola (kao i kod porođaja). Sećate se radosti zbog toga što ste roditelj, ili zabrinutosti i žrtvovanja za svog izuzetnog sina ili ćerke, koje volite svim srcem. Sećate se izraza na licu svoje dece kako godine prolaze – kako su izgledali u nekoj posebnoj haljini ili odelu koje su nosili. Sećate se divnih vremena kada ste se zabavljali, mirnih trenutaka osećaja zbližavanja, dok gledate u svoju bebu dok je dojite, ispunjene divljenjem i začuđenošću zbog svoje važne uloge, zbog ostvarenosti zato što ste roditelj i zato što podižete porodicu.

Sve dok nismo dobili sedmo dete, Kolin, nisam osetila da se sve zaista povezuje u celinu. Konačno sam naučila kako da kažem „ne” onome što je nebitno. Dok sam sedela u stolici za ljuljanje i dojila je gledajući kroz prozor, zbližavala sam se s njom, srećna što sam tu, uživajući u samom trenutku umesto da razmišljam da bi trebalo da radim nešto drugo. Ispunio bi me osećaj radosti. Konačno sam shvatila da je to sve ono što želim u životu.

Tako da se sećam samo dobrih vremena. Pa ipak, samo sedmo-ro od naše dece je u braku. Još dvoje imamo kod kuće. Često me naš sedamnaestogodišnji srednjoškolac podseća (sa iskrom u očima): „Mogli bismo da vas upropastimo!” Svako od vas vodi veoma različit, vrlo ličan porodični život, onaj koji nije nalik nijednom drugom. Verovatno ste otkrili, kao što sam i ja, da život više nije jednostavan. Društvo ne podržava porodicu kao što je to činilo ranije. Život je pun tehnologije, ubrzan je, delikatniji i više ga se plašimo. Teorije i načela predstavljene u ovoj knjizi nije osmislio Stiven. On ih je zapazio, posmatrao i spojio efikasnim redosledom. To su univerzalna načela za koje znate duboko u sebi da su istinita. Zbog toga deluju tako poznato. Videli ste ih u praksi. Funkcionisali su u vašem vlastitom životu. Čak ste ih lično često primenjivali.

Međutim, korisno je to što vam ona pružaju okvir, način razmišljanja i posmatranja svoje lične situacije i pronalaženje načina da je razrešite. To je početna tačka, način da ispitajte svoju trenutnu ulogu, ulogu koju priželjkujete i način koji vam može pomoći da to i ostvarite.

Pre nekoliko godina, jedna od mojih najboljih i najdražih prijateljica, Kerol, obolela je od raka. Nakon više meseci zračenja, hemioterapije i operacija, shvatila je kakva će biti njena sudbina. Nikada nije postavila pitanje : „Zašto ja?” U njoj nije bilo ogorčenja niti osećanja beznađa. Njeno sagledavanje života dramatično se promenilo. „Nemam vremena da se bavim onim što je nebitno”, rekla mi je. „Znam šta je važno i kako da postavim svoje prioritete.” Njena hrabrost me je duboko dirnula, dok je jačala svoju vezu sa suprugom, decom i voljenim osobama. Njena najveća želja bila je da ima svrhu, da dâ svoj doprinos i ostavi traga. Njena smrt učinila je da svi mi koji smo je voleli, poželimo da postanemo bolji i snažniji ljudi – spremniji da volimo, brinemo i služimo drugima. Ona je svoju izjavu o životnoj misiji napisala u samrtnoj postelji. Možete da počnete sada da pišete svoju sopstvenu izjavu.

Niko neće zaista razumeti vašu situaciju, vašu jedinstvenost – kamenje ili teret koje nosite, niti ideale kojima težite. Možete iz ove knjige da uzmete ono što želite, ono što vam se čini ispravnim. Neka priča ili primer mogli bi da vas pogode, a vi ćete, zbog novih uvida ili perspektive, zastati, distancirati se i razmisliti o svom životu.

Želimo da ulijemo nadu onima koji imaju osećaj da su napravili mnogo grešaka i izazvali mnogo problema, onima koji nisu postavili porodicu kao svoj prioritet i sada osećaju posledice takvih odluka – ili čak i onima koji su usput izgubili vezu sa svojim detetom. Možete

da povratite vezu sa izgubljenim detetom. Ne treba nikada da odustanete ili prestanete da pokušavate.

Verujem da će vam ova knjiga pomoći da postanete pokretač promena, osoba koja će ostvariti značajan uticaj na druge.

Želim vam da istrajete u
svojim nastojanjima,
Sandra Meril Kavi